

Матеріали VIII-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті почесного професора ТНТУ, академіка НАН України М.Г.Чумаченка «Інновації: аспекти управління, виробництва, сфери обслуговування» ТНТУ імені Івана Пулюя, (Тернопіль, 28 березня 2019 року)

УДК 35

Юрик Н.Є., Ліпська В.Л., Ференц О.Т.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСАД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Yurik N.E., Lipska V.L., Ferents O.T.

DETERMINATION OF THE BASIC WAYS OF PUBLIC MANAGEMENT

У науковій літературі поняття «публічне управління» не має однозначного трактування. У багатьох визначеннях виділяється тільки державний аспект і робиться акцент на особливості та умови протікання законодавчих процесів. Зазвичай визначення «публічне управління» охоплює змістовну складову таких термінів, як державне та місцеве управління. Іноді ці визначення можуть розглядатися окремо, як державне управління, так і місцеве управління або їх спільність і системність.

Зупинимося детальніше на визначенні «публічне управління». Дж. М. Пфіфінер і Р. Прістюс розглядають громадське управління як управління організацією і розподіл людських і матеріальних ресурсів для реалізації необхідних і прогнозованих задач. Д. Розенблум формулює таке визначення: публічне управління – це застосування правових, управлінських і політичних теоретичних положень і діяльності для здійснення законодавчих, виконавчих і судових державних законів з метою нормативного служіння суспільству комплексно або окремими його елементами. Дуайт Вальдо акцентує увагу на тому, що публічне управління необхідно розглядати як майстерність і наукову діяльність в управлінських процесах по відношенні до справ держави. Родоначалник теоретичних основ організаційної діяльності публічного управління Вудро Вільсон дав наступне трактування публічного управління: деталізоване та систематичне використання права. Публічне управління формується на функціях держави та з причин і факторів управляти його діловими процесами, тими елементами, які базисно (спочатку) мають відношення до компетенції публічної влади. І. М. Барціц зазначає, що під публічною владою загально прийнято розуміти владу державну та місцеву (місцеве самоврядування), якій властиві відмінності з іншими видами влади. Жиль Гюльельмі відзначав, що публічну владу необхідно розглядати, як переважання лідируючих позицій взаємовідносин керівників по відношенні до керованих позицій при здійсненні певних умов: присутність певних відмінностей між керівниками та керованими; ймовірність постійного контролю над управліннями і їх суспільними справами. Л. Келлер виділяє наступні характеристики «нового» публічного управління: «трансляція владних прав і реалізація еластичності; реалізація продуктивності діяльності, контроль і постачання підзвітністю; формування конкуренції, використання ринкових інструментів; надання потрібних споживачам державних послуг, повна орієнтація на споживача; поліпшення управління людськими потенціалами; нормалізація інформаційних складових; поліпшення якості правового впливу; використання стилів управління з приватної (внутрішньої) сфери». Таким чином, можна говорити про певну вузьку спрямованість та відсутність управлінських компонент (управлінської сегментації у вигляді управлінського рішення).

Нерідко «публічне управління» вважається синонімом терміну «публічний менеджмент», що у своїй основі є неправильно. Термін «менеджмент» є англосаксонським за походженням з латинськими першоджерелами. Існує наукова думка, що менеджмент розглядається як вид управлінського впливу (вплив на систему або організацію для реалізації обумовлених цілей), а також як процес керівного впливу

(вплив на людські потенціали для досягнення певних управлінських завдань). Управління публічним сектором необхідно спочатку розглядати як застосування правових, політичних та управлінських теорій і процесів для здійснення виконавчих, нормативних та судових державних основ для сервісної орієнтації діяльності у суспільстві. Один із засновників організаційної теорії публічного управління – американський президент Вудро Вільсон ґрунтовно та системно сформулював, що громадське управління необхідно розглядати як сегментоване та постійне використання права у сучасному розвитку суспільства.

Управлінське рішення щодо розвитку стратегії публічного управління є підсумковим показником ситуаційного вивчення, обрання найкращої версії розвитку державного сектору та розроблення певного плану. Весь цей комплекс заходів спрямований на здійснення обумовленої на державному та місцевому рівнях мети, при цьому найважливіше отримання управлінського рішення нерозривно взаємопов'язане з основною метою публічного управління, стратегічним і тактичним менеджментом. У сучасних умовах стратегія розвитку публічного управління представляє собою процес реалізації обов'язків органами державної влади, а також іншими публічними органами та посадовими особами, для яких виділені певні управлінські повноваження у майбутньому. Ми вважаємо, що досягнення цілей публічного управління неможливо без організації та координації людських потенціалів, без застосування додаткових сил як держави, так і організації взаємодій інтересів на різних рівнях, суспільних процесах.

На публічне управління великий вплив мають проблемні аспекти як світової, так і внутрішньої політик. Існують певні проблеми розроблення та прийняття управлінських рішень з розвитку стратегії публічного управління. Особливості розроблення управлінських рішень у публічному управлінні: широта та неточність формулювання проблематики; недостатнє застосування методів стратегічного планування розвитку управлінського рішення; відсутність можливих варіантів (альтернативного) управлінського рішення; неузгодженість і неточність процесу прийняття управлінських рішень; особливості об'єктів і суб'єктів публічного управління. Бар'єри, пов'язані з реалізацією публічного управління на внутрішньому рівні наступні: неточні орієнтири керівника по розв'язуваній проблематики, всередині компанії; похибки при розгляді зовнішнього середовища; невміння видозмінювати інструментарій в умовах довгострокової стратегії. Організаційна проблематика полягає у наступному: неточна відповідність певних цілей дійсним обставинам публічного сектору; велика кількість прийнятих рішень на рівні публічного управління; недостатній рівень узгодженості інтересів державного та місцевого управління; недоліки передачі та перевірки за виконанням управлінських рішень у публічному управлінні.

Список використаних джерел:

1. Колодій А. Концепція публічного (нового) врядування в її застосуванні до демократичних і перехідних систем [Текст] / А. Колодій // Демократичне врядування: наук. Вісник. – 2012. – Вип. 10. – С. 3-22.
2. Rosenbloom D.H. Public Administration: Understanding Management, Politics and Law in the Public Sector. 4th ed. – New York: McGraw-Hill, 1998. – P. 4.
3. Waldo D. What is public administration // Public Administration: Concepts and Cases / Ed. Richard Stillman. – Boston: Houghton Mifflin, 1988.
4. Wilson W. The Study of Administration [Наука государственного управления] // American Political Science Quarterly. – 1887. – Vol. 2. – № 2. – P. 197–222. 5 Барциц И.Н. Система государственного и муниципального управления: учебный курс: В 2 т. Т. 1. – М.: Изд-во РАГС, 2011. – 464 с. – С. 15.